

Blanchard Kapitel 5
Varu och penningmarknaderna tillsammans
IS-LM modellen

- IDAG:
 - Varumarknaden i balans + penningmarknaden i balans.
 - Simultan bestämning av både ränta och produktion.
 - Hur påverkas ränta och produktion av penningpolitik och finanspolitik?

F3: sid. 1

5-1

Varumarknaden och
IS-kurvan

- Som vi tidigare sett är varumarknaden i jämvikt när produktionen, Y , är lika med efterfrågan.
- I den enkla modell vi studerade berodde konsumtionen bara på disponibel inkomst.
- Investeringarna var exogena.
- Jämvikt i den slutna ekonomin kräver då:

$$Y = C(Y - T) + I + G$$

F3: sid. 2

Investeringar

- I detta kapitel låter vi även investeringarna vara endogena, beroende på
 - Försäljning (produktion) (+)
 - Räntan (-) $I = I(Y, i)$
- Jämviktsproduktionen blir då:

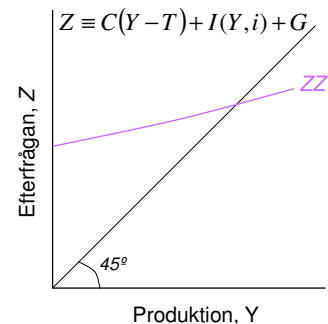
$$Y = C(Y - T) + I(Y, i) + G$$

F3: sid. 3

Bestämning av Produktionen

Jämvikt på
varumarknaden

Efterfrågan ökar med produktionen. Både C och I ökar med produktionen. Jämvikt kräver att produktion (Y) = efterfrågan (Z).

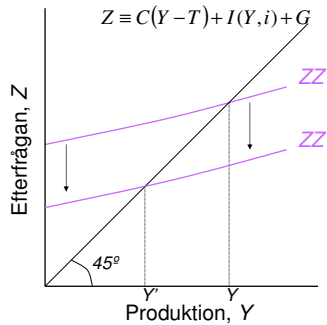

F3: sid. 4

Härledning av IS kurvan

Effekten av en ökning av räntan på produktionen. Högre ränta minskar efterfrågan vid varje produktionsnivå genom att investeringarna blir lägre.

Slutsats: Jämviktsproduktionen minskar om räntan blir högre.

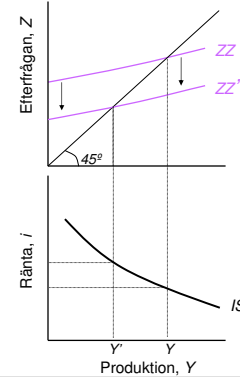

F3: sid. 5

Härledning av IS kurvan

Jämvikt på varumarknaden innebär att en ökning av räntan leder till lägre produktion.

Slutsats:
IS kurvan är kombinationer av ränta och produktion så att varumarknaden är i jämvikt.
IS kurvan är neråt-lutande.

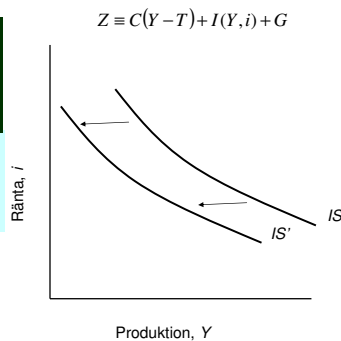

F3: sid. 6

Skift i IS kurvan

Högre skatter leder till mindre efterfrågan och därmed lägre produktion för varje räntenivå.

Slutsats:
IS kurvan skiftar inåt om skatten ökar.

F3: sid. 7

5-2

De finansiella marknaderna: LM kurvan

- Räntan bestäms av jämviktsvillkoret att utbud och efterfrågan på pengar ska vara i balans:

$$M = \$YL(i)$$

M = nominella mängden utestående pengar

$\$YL(i)$ = nominella efterfrågan på pengar

$\$Y$ = nominell inkomst

i = nominell ränta

F3: sid. 8

Reala penningmängden, real inkomst och räntan

- Kom ihåg från kapitel 2, att nominell BNP = real BNP multiplicerad med prisnivån (BNP deflatorn):

$$PY = YP$$

eller:

$$\frac{PY}{P} = Y$$

- LM relationen:** Vi kan då skiva om $M = PYL(i)$ till en real ekvation: I jämvikt är den *reala penningmängden* lika med den *reala penningefterfrågan*, som beror på den reala inkomstnivån Y och räntan i :

$$\frac{M}{P} = YL(i)$$

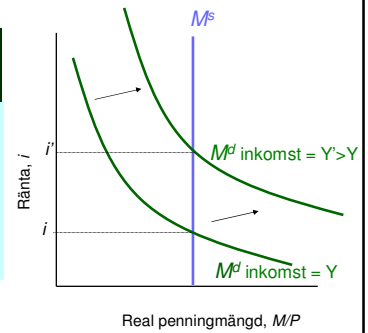
F3: sid. 9

Härledning av LM - kurvan

Hur påverkar en ökning av inkomsten räntan i i jämvikt?

En ökning av inkomsten, leder till högre efterfrågan på reala pengar vid given ränta.

Slutsats: Om inte reala penningmängden ändras, måste räntan öka för återställa jämvikten.

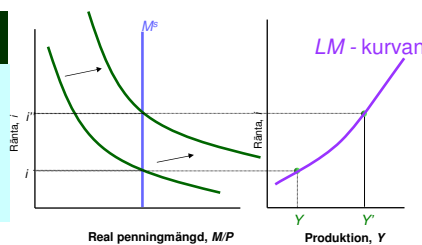

F3: sid. 10

Härledning av LM - kurvan

Härledning av LM - kurvan

Som vi just visat ökar jämviktsräntan om inkomsten går upp.
Slutsats: LM kurvan lutar uppåt.

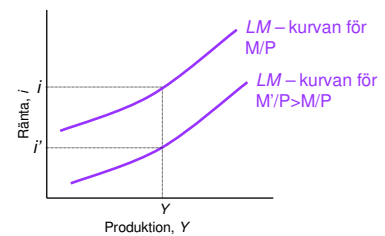

F3: sid. 11

Skift i LM - kurvan

Hur skiftar LM - kurvan om reala penningmängden ökar?

Slutsats: En ökning av reala penningmängden skiftar LM - kurvan nedåt.

F3: sid. 12

5-3

IS- och LM - relationerna tillsammans

IS-LM Modellen

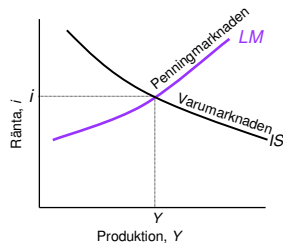
Jämvikt på varumarknaden innebär att en ökning av räntan minskar produktionen – **IS-relationen**.

Jämvikt på penningmarknaden innebär att en ökning av produktion (och inkomst) leder till högre ränta – **LM-relationen**.

Vid skärningspunkten är både jämviktsvillkoren uppfyllda, vilket bestämmer ränta och produktion.

IS kurvan: $Y = C(Y - T) + I(Y, i) + G$

LM kurvan: $\frac{M}{P} = YL(i)$

F3: sid. 13

Finanspolitik

- **Finanspolitisk åtstramning, (kontraktion)** minskar statens budgetunderskott (eller ökar överskottet).
- En ökning underskottet (eller minskning av överskottet) kallas **finanspolitisk expansion**.
- Skatter och bidrag påverkar IS – kurvan men inte LM – kurvan.

IS kurvan: $Y = C(Y - T) + I(Y, i) + G$

F3: sid. 14

Finanspolitik

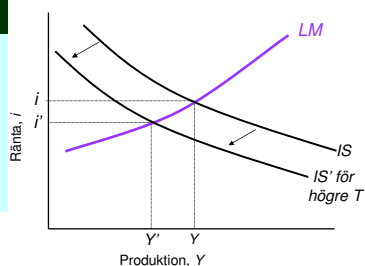
Hur ändras jämvikten om skatterna ökas?

En ökning av skatten skiftar IS - kurvan åt vänster.

Slutsats:
Räntan och produktion minskar.

LM kurvan: $\frac{M}{P} = YL(i)$

IS kurvan: $Y = C(Y - T) + I(Y, i) + G$

F3: sid. 15

Penningpolitik

- **En penningpolitisk åtstramning (kontraktion)**, innebär en minskning av penningmängden.
- En ökning av penningmängden kallas en **monetär expansion**.
- Penningpolitiken påverkar inte IS – kurvan, bara LM kurvan. En ökning av penningmängden skiftar LM kurvan nedåt.

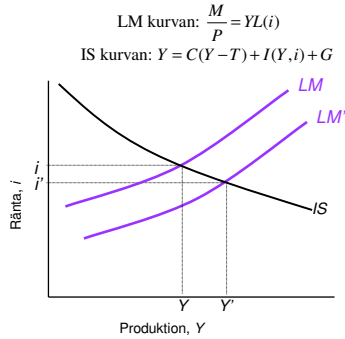
LM kurvan: $\frac{M}{P} = YL(i)$

F3: sid. 16

En penningpolitisk expansion

Hur ändras ränta och produktion av en penningpolitisk expansion?

LM – kurvan skiftar nedåt.
Slutsats:
 Räntan minskar och produktion (inkomst) ökar

F3: sid. 17

Policy mix

- Vad behövs för att t.ex. öka produktionen utan att påverka räntan?
- Gör en tabell och testa.

	Y	i
Expansiv finanspolitik ($G+$, $T-$)	+	+
Expansiv penningpolitik ($M+$)	+	-
	++	0

F3: sid. 18

Policy mix

	Y	i
Expansiv finanspolitik ($G+$, $T-$)	+	+
Kontraktiv penningpolitik ($M-$)	-	+
	0	++

	Y	i
Kontraktiv finanspolitik ($G-$, $T+$)	-	-
Expansiv penningpolitik	+	-
	0	--

	Y	i
Kontraktiv finanspolitik ($G-$, $T+$)	-	-
Kontraktiv penningpolitik	-	+
	--	0

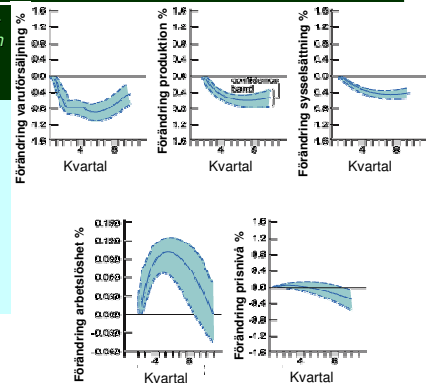
F3: sid. 19

Hur väl stämmer IS-LM modellen med fakta?

5-5

Effekt av penningpolitisk kontraktion (Fed ökar räntan).

På kort sikt leder en penningpolitisk kontraktion till högre ränta, lägre försäljning och produktion, lägre sysselsättning och högre arbetslöshet, men har liten effekt på inflation och priser.

F3: sid. 20